

Uredništvo
in upravnništvo:

Kolodvorske
ulice št. 16.
Z urednikom se
more govoriti
vsek dan od 11.
do 12. ure.

Rokopisi se ne
vračajo.

Inserati:

Šeststopenjska peti-
vasta 4 kr., pri
večkratnem po-
navljanju daje se
popust.

Ljubljanski List

večerna priloga deželnemu uradnemu časniku.

Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov ob 5. uri zvečer.

Velja

za Ljubljano
v upravnistvu:
za celo leto 6 gld.,
za pol leta 3 gld.,
za četrt leta 1 gld.
50 kr., na mesec
50 kr., pošiljatev
na dom velja me-
sečno 9 kr. več.

Po pošti velja

za celo leto 10 gld.,
za pol leta 5 gld.,
za četrt leta 2 gld.
60 kr. in za jeden
mesec 85 kr.

Štev. 4.

V Ljubljani v sredo, 7. januarija 1885.

Tečaj II.

O položaji na Hrvatskem

piše nam prijatelj iz Zagreba: Hrvatski sabor otvoril je 29. decembra zopet svoje zasedanje, katero pa bode trajalo le kratko časa. Naloga, katero ima sabor v tem času ovršiti, je omejena ter obsega samo dovoljenje začasnega proračuna za prvo četrtletje tekočega leta ter volitev kraljevske deputacije, katera se bode, kakor pravi kraljevi reskript, z jednako deputacijo ogersko posvetovala o tem, „kako bi se moglo poravnati nespornost med Ogersko in Hrvatsko glede nagodbene zakona.“

Da se je sabor sklical baš zadnje dni starega leta, povod temu je bila pač ustavna forma, katera zahteva, da se proračun reši pred početkom novega upravnega leta. S početka se je pač mislilo, da bode mogoče razpravo o dovoljenju začasnega proračuna ovršiti v prvih treh sejah; pa opozicijonci skrbeli so za to, da večina ni mogla zadovoljiti ustavnemu načelu. Čudno je, da opozicija, katera se drugače tako rada sklicuje na ustavo, v tem kakor v marsikaterem drugem slučaju sama gazi ustavna načela; saborska večina pokazala je vsaj dobro voljo; ako ni imela vspeha, ni to njena krivda.

Sploh pa dovoljenje začasnega proračuna ni glavni predmet tekoče saborske seje, temveč je volitev kraljevske deputacije ona točka, v kateri se usredotočuje pozornost hrvatskih politikov. Kakor že znano, volil je sabor v omenjeno deputacijo naslednje članove narodne stranke: Nikola Krestić, Vukotinić, grof Pejačević, baron Živković, Miškatić, pl. Šram, baron Inkey, Milekić, dr. Spevec, dr. Subotić, pl. Josipović in Vaso Gjurgjević — torej može, kojih politična preteklost nam je porok, da bodo pri predstojajočih obravnavah z Ogersko vestno in močasto zastopali interese trojedne kraljevine, z druge pa tudi za to, da ne bodo stavili zahtev, katere bi bile proti interesom in temeljnim načelom države; člani hrvatske kraljevske deputacije so vsekozi trezni politiki, računajoči z realnimi od-

nošaji, ter iskreni prijatelji hrvatsko-ogerske nagodbe.

Naloga, katero imate ovršiti hrvatska in ogerska kraljevska deputacija, je velevažna za obedve kraljevini. Ozremo li se na dogodke zadnjih dvanajst let, predočimo li si borbe, katere so se vodile v tem času na Hrvatskem proti prijateljem nagodbene ideje, potem se nam usili prepričanje, da je skoro izključljivo bila povod tem borbam interpelacija nagodbene določbe. Da omenimo samo najvažnejšega hrvatsko-ogerskega spora zaradi dvojezičnih grbov na finančno-erarnih poslopih na Hrvatskem: ni li ta spor imel svoj izvor v jednostranski, neutemeljeni interpretaciji nagodbene zakona od strani najvišje deželne finančne oblasti? „Pojasniti v obeustranskem sporazumljenju obstoječi nagodbeni zakon“, je res najvažnejša naloga narodnih zastopnikov Hrvatske in Ogerske. Da popolna jasnost glede nagodbe sedaj ne obstoji, to je nedvojbeno.

Med avstrijsko in ogersko državno polovico sklenila se je nagodba, katera se bitno temelji na podobnih načelih, kakor ona med Ogersko in Hrvatsko. Politično-državopravni del avstrijsko-ogerske nagodbe je nespremenljiv, finančni del pa se ima po potrebi vsakih deset let v obeustranskem sporazumljenju modificirati. Iste pravne narave je hrvatsko-ogerska nagodba, in vender se v kljub sedemnajstletnemu obstanku nagodbe na Hrvatskem tako kakor na Ogerskem pojavlja pogosto dvojba ob interpretaciji posameznih določb. Nič pa ne diskredituje v toliki meri tak bilateralen ugovor, nič ne zavira bolj njegovo konsolidacijo in popularnost, nego-li, ako se v narodu razširi mišljenje, da posamezne važne določbe ugovora, določbe, katere so se baš vstvorile zato, da se na Hrvatskem ukorenini svest o varstvu narodnosti od strani državne oblasti, da se te določbe razlagajo jednostransko, in sicer tako, kakor se to v trojedini kraljevini ni želelo niti tedaj, ko so je stvorili nagodbeni zakon, niti v poznejših časih.

Da se temu neznosnemu stanju enkrat za vselej konec stori, izjavila je narodna stranka

v svoji poslednji adresi na Nj. veličanstvo cesarja željo, naj se volijo kraljevske deputacije, kajti narodna stranka je prepričana, da je nadaljnji obstanek hrvatsko-ogerske nagodbe za kraljevino hrvatsko velevažen. Narodna stranka želi doseči vsaj to, da v prihodnje ne bode nikakove dvojbe o nagodbeneh določbah; zadovoljna bode uže s tem vspehom, ako jej uže ni mogoče, udomačiti pri vseh strankah na Hrvatskem bitnost nagodbe. Zahtevati slednje od nje, bilo bi nepravilno; saj tudi na Ogerskem od sedaj tega doseči ni bilo mogoče. Kar pa se je hrvatski narodni stranki sijajno posrečilo, to je, da je prepričala narod o potrebi nagodbene ideje, da je to idejo pri vsaki priliki zastopala; ona ima sedaj pravico zahtevati, da se „po polnem pojasni nagodbeni zakon“; s tem brani ona svoje vlastito delo, temelj njenega obstanka in njenega delovanja.

V gori omenjenem zmislu delovala bode hrvatska kraljevska deputacija; kdor več od nje pričakuje, on se ve da bo z njenim uspehom nezadovoljen. Obravnave kraljevinskih deputacij vršile se bodo v onih mejah, katere so jim označene v kraljevem reskriptu. Obravnavanja rodila bodo torej le ta plod, da se konec stori sedanjemu stanju, ko se na Ogerskem ne vé, kaj se more in sme zahtevati od Hrvatske, a na Hrvatskem ne, kake terjatve so opravičene nasproti Ogerski. Posledica obravnavanj more biti le stabilizacija nagodbe ter posredno položaj, kojega so stari Rimljani označevali s pregovorom: *Clara pacta, boni amici!*

Pastirski list novega knezoškofa ljubljanskega.

Te dni izišel je prvi pastirski list novega vladike ljubljanske škofije, milostivega gospoda knezoškofa dr. Jakoba Missije. Ta list je s svojimi priprostitimi, a v srce segajočimi besedami pač povsem sposoben, pridobiti prvemu dušnemu pastirju srca in simpatije vseh nje-

Listek.

Naše ribiške razmere.

(Dalje.)

Nahaja se vkup s postrvijo, gledé vode je pa bolj zbirčen. Ne sme biti premrzla, zato ne zaide tako visoko v potoke; pretopla mu tudi ne ugaja, pri 18° R pogine rad, če ne more bežati v hladnejšo, kjer je voda zanj in ne kaže množiti postrvi, tam je njega umetna ploditev na mestu. Ima več zaroda, ko postrv, in ker je ribica uže v 6 do 8 tednih po polnem gibčnu, ji ne preti toliko nevarnosti, tudi je spomladi, kadar se drsti, uže več hrane, zaredi se torej laglje sam, brez umetne pomoči.

Tretji naše plemenite družbe je sulec. Njegova mladost je jednaka postrvini in lipanovi. Gnezdo zapusti v 6 do 8 tednih meseca maja ali pričetkom junija. V prvem letu lovi muhe in druge žužke, potem začne polagoma ropati in strast za lov raste z njim. Prime vse, kar

more doseči in si upa premagati, celó za lastnico se požene iz vode. Velik je racam ravno tako nevaren, kakor ščuka ali som. Meseca junija in julija ga obidejo v mladosti — do pet funtov — časi še otročji spomini, da pobere mastno muho ali rejenege metuljčka, pozneje se ne peča več s takimi malenkostmi. Pri ropanji se ne zanaša samo na silo in hitrost, v njegovi široki ploščnati buči je tudi nekaj lokavosti. V reki ali v potoku se nastavi tako, da ima dober razgled po cesti, čaka pri jezeru skrit pod malim šumčkom, kjer je ceste konec, vé poiskati mladež na plitvicah in klečutih ali se plazi prav polagoma pri tleh pod skalo ali štorom pred ribice, mahne hipoma z repom in trešči med nje ko blisk.

Zmernost ni njegova slabost, posti se le prisiljen, vé dobro ločiti boljšo od slabih rib, nasičen si pa tudi privoščiti počitka. Od drugega leta naprej začne prerašati svoja sorodnika in jima je toliko bolj nevaren, kolikor večji postaja, prav velik otrebi celo svojo okolico boljših rib, potem se preseli. Umetno ploditi ga ni težko, le dotične pare o pravem času

ujeti ni lahko. V vodah, kjer so postrvi in lipani glavna plemena, stori ogromno več škode, kakor je vreden, in je tukaj za ribiča najdražja riba; tu ga ne bo gojil, ampak skušal ga kolikor mogoče zatreti. V vodah, kjer je obilica rib manjše vrednosti, mnogo belic, tam je njegov prostor, tam ga je umno množiti, ker malo vredno stvarino prestroji v dober dohodek. Cena se preminja od 1 gld. do 2 gld. 50 kr. kilogr. v raznih krajih.

Ščuka je najhujša roparica, nikdar sita, vedno požrešna, ker le na pol prebavlja; sama se hitro in zdatno zaredi. Preobilni pomnožitvi svojega plemena je le sama kos. Začenja se nahajati tam, kjer salmonidi ponehavajo biti stalni prebivalci v tekočih vodah. Ker njeno meso ni posebno — na Dunaji se drži kilo od 80 kr. do 1 gld. 20 kr., jo priporočajo strokovnjaki le za vode, ki niso nikakor več za salmonide.

Krap je za tihe, mirne vode, kakor je Ljubljana na barji, za topla jezera in baje. Njegova cena preseza nekoliko ono ščuke, meso ima jako okusno, toda prepreženo s koščicami, kakor vse belice. Bajarski se sme

govih vernih, tudi onih, ki jim dosedaj ni bila dana sreča in priložnost, spoznavati ga osobno.

V začetku spomina se bridke in težke zgube, ki je zadela zadnji čas škofijo ljubljansko s smrtjo tako odličnih, tako izvrstnih mož, kakor sta bila prejšnja škofa dr. Vidmer in dr. Pogačar, in zadnjemu za naslednika odločeni dr. Gogala.

Na to naglaša, kako težko da je breme, katerega prevzame z novo častjo, ker mu ne bode pred stolom božjim odgovora dajati samo za to, kar je sam storil ali opustil, ampak tudi za svoje verne, za toliko tisoč duš? In to breme je ravno dandanes še težje, ko luč sv. vere bolj kot kedaj ugaša in otemneva, ko se človeštvo čedalje bolj obrača od Boga, ter ves svoj up utaplja le v svetne reči.

A brez tolažbe ni, ko prevzema, klanja jo se višjemu klicu, to težko breme. Razen pomoči božje, na kojoj trdno zaupa, tolaži ga tudi to, kar je uže prej, predno je prišel v deželo, pohvalnega čul o vernosti in pobožnosti prebivalstva kranjske dežele; in tolaži ga pred vsem, da mu je celó Veličanstvo našega cesarja reči blagovolilo: „Kranjsko ljudstvo je dobro ljudstvo“.

Vse to tedaj daje mu tolažbo ter ga navdaja z nado in upom, da mu njegovi verni kot svojemu višjemu pastirju ne bodo odrekli pokorščine, in če tudi ni te dežele sin.

„Res je sicer“, nadaljuje, „da nisem otrok vaše dežele in da doslej nisem bil v vrsti blagih in izvrstnih duhovnikov vaše škofije; a katere dežele lastni sinovi so bili aposteljni, ko so bili iz Judeje odposlani, po celem svetu oznanjevat poročilo o izveličarji? Ne, ne, vem, da vaše versko prepričanje ne preneha kraj mej vaše dežele in ne skrbi me po vsem tem, kakor ste me dosedaj sprejeli, da bi se mi vtegnilo pri vas goditi, kakor Jožefu in Mariji v Betlehemu, ter bi jaz zato, ker sem tujec, trkal in trkal na vrata vašega srca, pa bi se tudi meni primerilo, kakor Gospodu Jezusu Kristusu, o katerem nam pové apostelj, da ga niti njegovi niso sprejeli. Ne bojim se tega, kajti pred vsem ste katoličani, kateri s klicem: „Oče naš“ Gospoda Boga vsaki dan kot očeta vseh ljudij pozdravljate in torej vsacega človeka, kedor in od koderkoli si bodi, kot brata v Kristusu sprejmete.“

Kakor uže gori omenjeno, vzbudile bodo lepe te besede v srcih celega prebivalstva na Kranjskem ne gledé na stan in narodnost najprijetnejši odmev.

Politični pregled.

Avstrijsko-ogerska država.

„Triester Zeitung“ poroča, da je naučno ministerstvo na podlagi resolucije poslanske zbornice odredilo, da se laški gimnazij in realka v Spletu spremenita v srbsko-hrvatske.

šteti prav za prav med domače živali. Krape opitajo, kakor prašiče, in blizu z ravno isto tvarino.

Klin sicer ne spada v to plemenito in polplemenito družbo, vendar je treba govoriti o tem prostaku zaradi njegove porednosti. Večjega lopova ni, povsodi se uriva in odjeda boljše kruh. A da bi bil samo to, on tudi krade in je celó zvit tat. Pri ribiški konferenci na Dunaji so imeli praktiki v svojih prostih pogovorih mnogo pritožb o njem. Strokovnjaki prejšnjih časov so se še nekoliko potegovali za njegovo nedolžnost, zdaj je pa stvar dognana; po pisateljevi lastni in po skušnji drugih je velik škodljivec, koristi pa malo ali nič. Krade ikre vsacega plemena, žre mladino in se zna umakniti vsem zanjkam, kakor vrabec ali vrana, ujeti ga ni lahko. Ko bi imel zobe, bil bi hud ropar, ker stisniti more trdo, da obdrži ribico in jo zmelve v grlu. Tu ima tako moč, da stare tudi črešnjo pečko. Črešnje namreč jako ceni, tudi zrele jagode grozdja, pohaja za raki, grabi krape; nastavi se, kakor bi bil res kaj vreden, v postrvine in lipanove stacije in lovi

Kakor smo uže poročali, snide se državni zbor v 20. dan t. m. Dnevni red pa bode naslednji: 1.) Prvo čitanje predloga poslancev Friderika Suessa, dr. Exnerja in drugih zaradi spremembe volilnega reda za državni zbor. 2.) Prvo čitanje predloga poslancev Chlumcekega in drugih zaradi oprostitve delavskih, bolniških in invalidskih blagajnic, penzijskih društev itd. od pridobitnine in dohodkarine, kakor tudi od kolekov in pristojbin. 3.) Prvo čitanje predloga poslanca dr. Fuxa in drugih zaradi reforme hranilniškega regulativa z leta 1844. 4.) Prvo čitanje predloga poslanca dr. Jaquesa in drugih zaradi eksekucije pokojnine v privatnih službah nameščenih. 5.) Prvo čitanje predloga poslanca Fürnkranza, naj se izda novela k tiskovnemu zakonu.

V Istri pričelo se je uže zanimanje za bodoče državnozbornske volitve; povsodi se delajo uže priprave. V nedeljo dné 11. t. m. imela bode narodna stranka v Kopru shod, pri katerem se bode razgovarjalo o kandidatih in njihovem programu.

Tuje dežele.

Pruski deželni zbor sešel se bode dné 15. t. m., torej bode ob enem z državnim zborom deloval. — Potovanje kneza Bismarcka proti jugu se je za zdaj odločno odložilo.

Papež vzprejel je 140 delegirancev društva laške katoliške mladine, kateri so mu 30 000 frankov izročili z adresno, v kateri se izreka, da bode društvo delalo z vsemi močmi na to, da se papeževi nauki proti skrivnim družbam razširjajo. Papež je hvalil njih unetost ter jim priporočal milosrčnost, dalje podpiranje delavcev.

V Franciji pričeli so anarhisti prav oblastno nastopati. Dné 4. t. m. zbralo se je 500 anarhistov ostentativno na grobu Blanquisovem ter govorili so ostre govore.

Iz Varšave se poroča, da se je car pritožil pri papežu, da se katoliški duhovniki upirajo naredbam oblastev.

„Agence Havas“ poroča iz Shangaia: General Negrier potolkel je 12 000 mož broječo kitajsko vojsko ter zavzel njih pozicije. Kitajci so imeli velike izgube; bežali so razpršeni.

Dopisi.

Z Gorenjskega dné 2. januarja. (Izv. dop.) Vender zopet en korak v našem narodnem življenji, ki pomeni napredek. Novica, da snujejo rodoljubi matico šolsko za slovenske pokrajine, prouzročila je tudi po Gorenjskem občno veselje in radost. Zadnji čas je uže bil, da smo se zdramili iz otrplosti, v kojoj smo bili zapali. Javkati in tožiti nad tem, kako se nam potujčuje mladina, a pri

muhe. Njegova debela buča je zvita, nevarnost med vsemi ribami najprej zapazi in jo takoj pobriše. Rad pride v družino na mirne, solnčnate kraje, pa s kako previdnostjo! Najprej se prikaže tu in tam kako otroče, polagoma se zbere cela tropa, za to se primika mladež in še le čez kaj časa se privalijo starci. Če opazijo najmanjšo sumnjivo stvar, družba odide, a v naobratnem redu. Črešnja ga še najprej zmoti, toda tudi ne za dolgo v enem kraju; ostali si obrnejo škodo ujetih v korist in odgriznejo črešnjo ravno pod trnjikom. Med postrvmi in lipani ga je treba zatirati, zatreti ga tako ni mogoče. Dober je pa za sulčevo pičo in v to svrhu ga kaže gojiti, t. j. pustiti ga v miru, kadar se drsti. Vkljub njegovi rodovitosti, okolo kile težka jajčnica ima 30 000 do 50 000 jajčič, se je njegovo število tudi uže zmanjšalo v vodah, kjer je na mestu. Mesa ni ravno napačnega, iz bistre, tekoče vode je celó dober, zraste debel in širok, do dveh kil in čez.

Kakor klin, so tudi druge belice, podust, mrena itd. nizke cene, kilo do 20 kr.; vrednost imajo kot hrana boljše rib, in kjer ji

vsem tem držati roke navskriž ter nič storiti zoper to, to je bilo pač malo častno in gotovo brezvpešno. Pomagaj si sam in pomore ti Bog, je stara in resnična prislovica. Žal, da smo se je pri nas dosedaj tako malo držali. Delavnost in vstrajnost od nekaj niste naše posebne lastnosti. Navduševati se znamo z besedo, skazati se v dejanji, to nam je ptuje. Ta naša slaba stran je tudi kriva, da pričnemo še le sedaj s tako važnim podjetjem, kakor je matica šolska. A bolje pozno, kot nikoli!

Blag je namen, ki ga ima to novo naše društvo, tako blag, da mora navdušiti vsacega, ki ima le količkaj srca do svojega naroda. Dognana in splošno priznana je resnica, da se zamore mladina odgojevati in poučevati le v maternem jeziku. In to hočemo, mladino hočemo odgojevati ter voditi jo do omike tam, kjer od nasprotnikove strani nevarnost preti, da jo vtakne v potujčevalne šole, ki ne morejo nikdar doseči onega namena, ki naj bi ga imela vsaka šola. Ne samo iz narodnostnega, ampak tudi iz obče človečanskega stališča je tedaj važno to društvo. Širiti omiko med svet, to je njegov namen; skrbeti za to, da naš narod ne zaostane v omiki za drugimi, da si priprosti naš ljud pri lasti vsaj za življenje najpotrebnejših věd, o kojih mu šola, ki meri pred vsem le na potujčenje, nikdar ne more dati, to je glavni smoter tega društva. Bog obvaruj, da bi si kedaj stavil drugo nalogo. Nasproti naj deluje nemškemu „Schulvereinu“, a nikdar naj ga ne posnema. Agresivno naj nikdar ne postopa. Čemu bi silili otroke nemških ali laških starišev v naše šole! A da skrbimo za svoje, da delamo na to, da se nam naša mladina ne odtuji, to je sveta naša dolžnost, kateri se ne moremo in ne smemo odtegniti. Brezpametno je tedaj, ako naši nasprotniki z nekakim le slabo prikritim strahom opozorujejo na novo naše podjetje. Gospôda, ako imate dobro vest, nikar se nas ne bojte. Ne eden vaših otrok naj se ne izneveri narodnosti svojih očetov! Ako pa prihaja vaša skrb od tu, ker se bojite, da se bomo potujčevanji lastnih otrok vstavljali ter zoper to delovali, potem je vaš strah vsakako opravičen. Da, zoper to se hočemo s vso silo svojih moči vpirati ter preprečiti vam vse vaše skrivne nakane, ako Bog dá in sreča junačka! V to ime pa, da je naš vspeh popolen, kličemo vsem, ki jim je obstanek in napredek našega naroda pri srcu: Na noge!

Iz Črnomlja dné 3. januarja. (Izv. dop.) Uže zadnjič poročalo se je v „Ljubljanskem Listu“ o novi poštni zvezi med Črnomljem in Kočevjem. Ker mi je mogoče danes podati nekoliko natančnejša data, hočem tudi jaz spregovoriti nekoliko besedi v tej zadevi.

V zadnji čas napravila se je ta sprememba, da pošta iz Črnomlja v Kočevje ne odhaja več še le popoldné ob treh, kakor poprej,

je množina kot ljudska hrana. Te vrste živali je deloma še mnogo v naših vodah, vendar vplivajo razne neugodnosti v zmanjšanje, in nevarnost za opustošenje tudi teh plemen ni majhna, če bodo neugodni vzroki dalje trajali.

Nahaja se v naših vodah tudi menek, jako okusna riba, katero pa človek težko ubiti, ker pride le v temi iz skrivališč, in ga ni moč drugače lahko ujeti, kakor na ponočne trnjke ali v hudo kalni vodi s sakom. Ker se hrani le z ropom, ni želeti njegove pomnožitve.

Som, tudi ropar, ljubi mirno in globoko vodo, nahaja se pri nas jedino v blejskem jezeru in v Krki.

Ozrimo se zdaj po posameznih vodah in oglejmo si jih nekoliko bolj natančno. Največji in najdaljšega teka je Sava. Ta lepa reka — saj ji pravimo v pesnih bistra — ne premeni bistveno svojstvo vode in tla na celém dolgem teku po deželi, na Krškem ima še isto barvo in okus, ista kremenasta in peščena tla, kakor pod Radóvljico, toda kako različno je ribovje v določnih daljicah.

(Dalje prihodnjič.)

temveč uže ob 12. uri. Deloma je ravno ta sprememba pripomogla do tega, da je promet med Črnomljem in Kočevjem postal tako živahen. Kajti sedaj nova pošta ne jemlje seboj samo pisem in drugih stvari, ki so določene za kočevski okraj, kakor se je to prej godilo, ampak z njo se odpelje vse, kar je bilo odanega po 10. uri predpoludnem in ni tedaj moglo s pošto, ki gre čez Metliko na Rudolfovo in ki vsak dan ob tej uri odhaja.

Tudi osebni promet je zelo živahen, kajti ni ga dneva, da ne bi s to pošto prihajali in odhajali popotni. Meseca decembra ni nič manj kot 40 oseb odpeljalo se iz Črnomlja v Kočevje in nasprotno došlo je v Črnomelj 31 oseb. K temu niso prišteti oni popotni, ki so med Črnomljem in Kočevjem le za krajše proge posluževali se pošte.

Pa tudi metliška pošta ima, od kar se je ustanovila kočevska, več opraviti, ker se je sedaj poslužujejo večidel vsi vinski trgovci, agenti itd., ki so se prej vozili le z lastnimi vozmi.

Cena za vožnjo iz Črnomlja na Kočevje je primerno nizka, namreč 1 gld. 70 kr.

Iz gori navedenega je jasno, da bode ta nova naprava v veliko korist za oba, zlasti pa za črnomeljski okraj in mi ne moremo vedeti poštnemu upraviteljstvu dovelj hvale, da je to novo naredbo ukrenilo.

Razne vesti.

— (Prepovedani časopisi.) V letu 1885 prepovedan je 184 časopisov v Avstriji, in sicer deloma vsled sodnijske prepovedbe, a največ vsled tega, ker jim je odtegnjen poštni debit. Največ teh časopisov je italijanskih, namreč 53. Nemških je 41, od kojih jih izhaja v Budimpešti 17 in so socialističnega zapopadka. Francoskih je 11 prepovedanih, českich 20 izhajajočih večji del v Ameriki in s socialistično smerjo. Razen tega ne sme 11 poljskih, 20 rumunskih, 14 srbskih, en turški, dva ruska in trije hrvaški k nam.

— (Gledališče zažgati) hotel je neki Viljem Prade v Reichenbergu zadnjega decembra dan p. l. zvečer. Stopil je, predno se je predstava pričela na oder ter je poprašal, ne potrebujejo li kakega statista. Navzlic temu, da se mu je to zanimalo, ostal je še na odru. Ko je bil en trenotek sam, potegne iz žepa s špiritom napojeno pavolo, jo prižge ter položi na tak kraj, da bi bilo moralo začeti goriti. A k sreči stopi še o pravem času na oder ognjegasec Christ. Ta pokliče drugega moža, kateri ogenj pogasi, a on spusti se za zločincem, ki se je podal v beg. Všel bi morda bil, ko bi ne bil na napačne stopnice zašel in takó izhoda zgrešil. Prijeli so ga ter izročili sodniji. Pri njem dobili so sklenico spirita in še nekaj pavole. Dejanja nikakor ne taji, a tudi ne pové, kaj ga je napotilo k zločinu. Da ne bi bil pri pravi pameti, to njegovi prejšnji gospodarji, pri kojih je služil, odločno zanikujejo. Preiskava bode pač stvari na dno prišla.

— (Redka stava.) Mr. Miles Farr, jeden najimovitejih mladih mož v Liverpoolu, stavl je na novega leta dan 1883 s prijateljem, da bode v novem letu vse noči pod milim nebom prebil. Stavilo se je za 10000 funtov sterlingov. Mladi mož, ki si je preskrbel vsakojake za posamezne letne čase primerne obleke, vstrajal je cel čas in dobil bi bil gotovo stavo, ako bi se mu ne bila uže blizu konca leta prigodila mala nezgodica. Na Sveti večer namreč hotel se je pripraviti za mrzlo noč s tem, da je použil dokaj zavrelih pijač. A ravno to mu je bilo v nesrečo. Ko stopi na prosto, zapletale so se mu nekoliko noge in redarstvo odvelo ga je zaradi pijanosti v zapor. Tako je prebil to noč v ozki celici med štirimi stenami in stava je bila izgubljena. Iz nesrečnega moža se ne norčujejo malo, da je moral kup slame, na katerem je ležal, tako drago plačati.

— (Umetnost — gracijozno spati.) Kakor so nam Amerikanci v vseh zadevah uže naprej, tako tudi v odgoji ženskega spola. V ženski

akademiji v Cincinnati vadijo se učenke tudi v tem, kako se gracijozno spi. Gospa „profesorica za spanje“ ne more zapopasti, da sem in tja kedo se glavo majé nad to najnovejšo umetnostjo. „Ne veste li“, vsklikne pri taki priložnosti, „da človek tretjino svojega življenja v spanji preživi? Ste li uže kedaj videli spečega? Se vé, pri možkem ni toliko na tem, kakó se v spanji drži, a drugače je to pri ženskem spolu. Deklica naj bo vsaki čas kolikor mogoče mikavna in dopadljiva. Iz tega vzroka tudi predavam o tem predmetu. Nekatere ženske, postavim, navajene so, da imajo med spanjem usta odprta, vsled česar tudi smrčé. Ni to pri ženski strašansko? Jaz tedaj dekleta učim, kako naj, preden se vležejo spat, na prijeten način ustne stisnejo. Pri tem se morajo se vé da v zrcalo pogledati. Z glavo mi ne smejo preveč nazaj viseti, da se jim po noči usta sama ne odpró. Posebno pa jim na srca polagam, da se za noč ravno tako skrbno in primerno oblačijo, kakor za dan. Spodnja obleka mora biti vselej čedna in pikantna. Glava mora biti brez vsega pokrivala. Lasje ne smejo biti zviti, temveč lepo razpuščeni. Pri legi v postelji sme se ženska ravno tako malo okorno pokazati, kakor po dnevi pri hoji. Sploh, jaz dajem svojim učenkam tak navod, da jih možki lahko po dnevi ali po noči zalotí, dopale mu bodo ob vsakem času.“ — Morda prijazne naše bralke tudi kaj zase uporabijo iz tega navoda.

Domače stvari.

— (Imenovanje.) Nj. eksccelencia gospod ministerski predsednik kot vodja ministerstva notranjih zadev imenoval je c. kr. nadinženirja Frana Vincenca Zieglerja stavbenim svètnikom ter predstojnikom tehničnega oddelka c. kr. deželne vlade v Ljubljani.

— (Knez Adolf Auersperg †.) Dne 5. januarja na večer umrl je nanaglomá sedanjí predsednik najvišjega računskega dvora, Nj. prevzv. knez Adolf Auersperg, v svojem 64. letu. Rojen je bil 21. julija leta 1821. V mladih letih stopil je v vojaštvo in je služil do leta 1860 v dragon-skem regimentu št. 4 princa Evgena savoyskega. Stopil je kot major iz dejanske službe. Leta 1867 volilo ga je česko veleposestvo v deželni zbor in malo mesecev pozneje bil je imenovan deželnim maršalom za Česko. Leta 1869 postal je dosmrtni ud gospodske zbornice, a 15. marea 1870 stopil je v aktivno državno službo. Na to imenovan je bil deželnim predsednikom na Solnograškem. Po padcu Hohenwartovega ministerstva bil je poklican sestaviti novo ministerstvo, kojemu predsednik je bil do 15. februarija 1879. Umrli bil je vitez zlatega runa.

— (Umrli) je prečastiti g. Janez Kovačič, dekan v Trebnjem. Dopolnil je 78. leto svoje starosti in je služboval kot duhovnik nad 52 let, ter je tedaj zlatomašnik bil. Cel čas svojega življenja delal je umrlí dekan neutrudno in zelo vspešno na cerkvenem polji in se je vselej odlikoval po patriotičnem svojem mišljenju. Zlasti se je za šolo zelo zanimal ter jo podpiral kjer in kakor je mogel. Bil je tudi do konca svojega življenja predsednik krajnega šolskega sveta v Trebnjem. Zaradi njegovega človekoljubja, njegove izvanredne in vsestranske izobraženosti slavilo in častilo ga je vse. V priznanje njegovih zaslug za cerkev in deželo blagovolilo mu je tudi Nj. c. in kr. veličanstvo leta 1883 podeliti viteški križ Fran Josipovega reda. Bodi vzglednemu dušnemu pastirju zemljica lahka!

— (Stanje kranjske eskomptne družbe) baje ni tako neugodno, kakor se sploh misli in govori. Da-si je bilo poneverjenih 110000 gld. in je družba zgubila tudi pri neki firmi 20000 gld., to vendar ni tako smrtén udarec, kakor se je začetkom mislilo, kajti rezervni fond znaša vendar 89000 gld. Kaže se torej zdaj, da bodo škodo trpeli v prvi vrsti delničarji, vlagateljem pa da se bodo uloge z obrestmi vred lahko po polnem izplačale. Umestno bi bilo torej, da bi vsi upniki dovolili moratorij.

— (Firma Tschinkel.) Z Dunaja se poroča, da je okrožna sodnija v Litomericah razglasila konkurz o firmi Tschinkel.

— (Kranjska hranilnica) poroča, da je pri nji v pretečenem meseci decembru 1884 uložilo 1855 strank 429899 gld., izplačala pa da je 2050 strankam 431570 gld. 19 kr.

— (Odbor ljubljanske čitalnice) imel je v ponedeljek dne 5. t. m. sejo, pri kateri se je konstitual. Sklenilo se je, da čitalnica priredi letošnji predpust štiri plesove, in sicer bode dne 11., 24. januarija in 8. februarija mali ples, dne 1. februarija pa bode sijajen ples (Vodnikov ples). Nadalje se je tudi sklenilo, da se priredi bazar in veselica v čitalnici v korist „Narodnega Doma“ v Ljubljani.

— (Družbeniki c. kr. kmetijske družbe kranjske) imajo občni zbor v Ljubljani dne 28. januarija t. l. (Zbor je v dvorani mestne hiše in se začne ob 9. uri dopoludne.) Program obravnavam: 1.) Predsednik prične zborovanje. 2.) Poročilo o delovanji centralnega odbora. 3.) Predlog družbinega računa za leto 1883. in proračuna za leto 1885. Račun in proračun, katera družbeniki uže v rokah imajo, razpoložena sta v nadrobni razgled v pisarni družbe kmetijske. 4.) Poročila in predlogi podružnic in predlogi posameznih družbenikov po propisu § 19. družbenih pravil. 5.) Volitev enega odbornika v centralni odbor, namesto po § 22. družbenih pravil izstopivšega. 6.) Priznanje častnih diplom za hvalevredne zasluge o poljedelstvu. 7.) Volitev častnih in dopisujočih družbenih udov. 8.) Poročilo o podkovski šoli v Ljubljani.

— (Licenciranje privatnih žrebcev) bode letos v Radóvljici 19. januarija, v Kranji 20. januarija, v Kamniku 22. januarija in v Ljubljani 24. januarija 1885. V imé sekcije za konjerejo udeležila se bode ta licenciranja gg. Jos. Fr. Seunig, podpredsednik c. kr. kmetijske družbe, in Edvard Schlegl, živinozdravnik in učitelj na podkovski šoli c. kr. kmetijske družbe. V politične okraje, koji niso uže gori imenovani, ne bode šla komisija, posestniki žrebcev v teh okrajih, kateri mislijo žrebce za plemo rabiti, naj pa to do 6. januarija v Ljubljano naznanijo.

— (Zmrznil.) Na Sveti večer hotel je 10 let star dečko Štefan Zakrajšek, ki je služil v Bošteti pri Turjaku, k popolnočni maši. Med potom spil je z dvema drugima fantinoma $\frac{3}{4}$ litra žganja, potem pa se je podal sam naprej. Najbrže od žganja omamljen obležal je v snegu in zmrznil. Se le nekaj dni pozneje našli so ga mrtvega.

— (Ponesrečil) se je posestnik Lorenc Mencinger iz Repence. Podal se je dne 2. t. m. seca z ročnimi sanmi v gozd, hoté privleči drv domov. Naložil pa je preveč in prišedši na neko strmino ni imel dovolj moči, da bi bil sani obdržal. Te ga poderejo in se zvrnejo nanj, tako da se je pod njimi zadušil.

— („Na planincih lušno je.“) Iz Radóvljice se nam piše: Da pastirji ne pojó zastonj: „Na planincih lušno je“, o tem priča nam naslednji slučaj: Na planini v lovu g. V. G. pasel je živino kmetški sin Janez Zima. Da si je krajšal čas, delje časi puško čez ramo, in ne mené se za to, da najemnino lova nekdo drugi plačuje, podrl je kot spreten lovec marsikatero lehkonogo srno. Da se je pri tem gostil dan na dan s slastno divjačino, umevno je, in godilo se mu je tako dobro, kakor pri pastirjih ni vselej navada. Toda vsaka reč le nekoliko časa traja. Žandarmerija dobila je o celi stvari vetra, in da se prepriča, kaj da je na tem, podá se nekega dne na planino. Dospévši v kočó J. Zime, najde na klopi krvav nož, kojega se je držalo še nekaj srnine dlake, a ob steni visela je puška jednocevká. Ko družega tu najti ni bilo, prišla je žandarmerija Zimo ter šla z njim v bližnjo kočó. In glej, pod skladanico drv dobili so 41,5 kilogramov srninega mesa. To je moralo mikati, da so se napotili še v tretjo, kake pol ure oddaljeno kočó. Tudi ta pot ni bila zastonj. Zasedili so tukaj šest še svežih srninah koč in jedno past (lisico). Tu obstane Z., da je res ustrelil štiri srne, a onega, ki je baje ustrelil zadnje dve, se je branil povedati. Pozneje pa so dobili njegovega sodruga v osebi gostača istega imena z Dovjega, pri katerem se je zalotila tudi različna strelna tvarina. Oba tata odveli so v zapor. Tu bosta imela pač dovolj časa zdihovati po onih lepih časih, ki sta jih na zračnih planinah prebila.

